

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

3AM382 Management a organizace v oblasti hmotné kultury

Ing. Daniel Šubrt

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- Francie

- cíle

- odevzdat veškeré památky v lepším nebo alespoň stejném stavu nastupující společnosti

- rovnost / volnost / bratrství

- historie > vývoj umění > události

- využívat zdroje

- prostředek regionální politiky

- památky zařazené _ monument classés

- památky zapsané do Doplňkového seznamu _ monument inscrits sur l'Invetaire supplémentaire

> analogie s KP a NKP, byť o úroveň níž

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- výběr / kategorizace památek
 - stav stavebních konstrukcí
 - regionální hlediska
 - oč jde > historicko-sociální kontext
 - > potenciální kulturní statky
- zákony
 - před 2003 _ řada vzájemně propojených zákonů _ nejstarší 1913
 - 2004 _ Zákoník kulturního dědictví _ Code du patrimoine
 - Ucelený systém legislativy ochrany...
 - kultura / archivy / knihovny / muzea / archeologie / památky / místa / území / zámořské oblasti

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- aktéři

- Ministerstvo kultury a komunikací _ Ministère de la Culture et de la Communication
 - odbor _ Generální ředitelství správy kulturního dědictví _ Direction général des patrimoine
 - nemovitosti a větší soubory / významnosti
 - definuje zákony a poskytuje potřebné zdroje
- regiony _ Regionální ředitelství kultury _ Directions regionales des affaire culturelles
 - Kulturní dědictví má své odbory, které dohlíží na svěřené fondy
 - Regionální konzervátor _ conservateur régional des monumets historique
 - spolupráce s architektem historických památek _ architect en chef des monuments historique
 - Regionální komise pro kulturní dědictví a lokality _ Commission régional pour du patrimoine et des sites

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- departementy _ dekoncentrované orgány _ Service départelam de l'architecture et du patrimoine
 - Hlavně katalogizované památky
- od roku 2003 nárůst výdajů ze státního rozpočtu
- dotace _ rekonstrukce / udržování _ ne více než 80% nákladů
 - provádění architektky ze Staveb Francie _ Bâtiments de France
 - v případě nepřidělení pouze dozor
- soukromý sektor
 - zapojován velmi často
 - daňové úlevy až na 60% základu

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- odbor Mission de mécénat
 - Zastřešuje veřejné dary atp.
- zpřístupněné nemovitosti lze bezplatně darovat/dědit
 - všechny náklady lze odečítat od daňového základu
 - jen v případě uznaných katalogizovaných památek
- dlouhodobý vztah k památkám _ vzdělávací systém
 - pobyty v památkových areálech
- podpora ze strany Národního institutu kulturního dědictví _ Institut national du patrimoine
 - odborná edukace / poradenství

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- Německo

- gesce spolkových republik
- cíl _ 1971 _ zákon Baden-Württemberska
 - kulturní památky ve smyslu tohoto zákona jsou věci, soubory věcí a části věcí, na jejich zachování je veřejný zájem z vědeckých, uměleckých nebo vlastivědných důvodů
- typologie kulturní památek
 - nemovité památky
 - mobiliář
 - movité památky
 - lokace > viz naše zony/rezervace/lokality/parky/atd.
- paralelně archeologické památky / chráněné zóny výzkumů

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- kritéria hodnocení památek (Kiesow, 2012)
 - 1. umělecké důvody
 - 2. vědecké důvody
 - 3. technické důvody
 - 4. historické důvody
 - 5. urbanistický význam
 - vědecké hodnocení
- legislativa
 - Díky tomu, že Německo je spolková země, je nejednotná péče v mnoha ohledech > názvy / úrovně /atd.
 - Památková péče _ odborné poradenství

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- účinnost památkové ochrany
 - neexistuje závislost mezi péčí a budoucností památek
 - definuje se jen „nadhodnota“ kulturní / historická
 - exaktně
 - obvykle přes senáty spolkových zemí
 - role poradních souborů _ snížení tlaku zájmových skupin
- zohlednění majitele _ zachování / odškodnění
- zohlednění jiných / veřejných potřeb

- účinné _ Berlín / Braniborsko / Brémy / Durynsko / Hesensko / Šlesvicko - Holštýnsko
- funkční _ Baden-Württembersko / Hamburk / Sársko / Sasko / Sasko-Anhaltsko
- nefunkční _ Dolní Sasko / Porýní – Falc / Severní Porýní - Vestfálsko

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- druhy zápisu památek (Kiesow, 2012)
 - indikativní bez ohledu na vlastníka
 - Bavorsko / Dolní Sasko / Hesensko / Meklenbursko – Přední Pomořansko / Sársko / Sasko / Sasko – Anhaltsko
 - konstitutivní _ lze podat námitku
 - Braniborsko / Brémy / Durynsko / Hamburk / Porýní – Falc / Severní Porýní – Vestfálsko
 - možnost okamžité dočasné ochrany _ prozatímní seznam
- další legislativa
 - analogie ČR > územní plány / ochrana / import / export / zápůjčky / etc. Etc.

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- architektonické památky
 - vnímány jako soubor faktorů _ urbanismus / veřejný prostor / historie / kvalita / etc. etc.
 - přístup k restaurování
 - *1. replika totálně zničených staveb*
 - vůle obyvatel _ vědomí nenavrácení celé hodnoty
 - za následujících okolností :
 - podoba města jako celku se nezměnila
 - je vůbec známo, jak vypadaly
 - lze použít obdobné postupy
 - nezlikvidují se případné pozůstatky originálu
 - *2. rekonstrukce, výměna a doplnění*
 - *3. translokace staveb*
 - *4. opravy s rozsáhlým zachováním originální materie*

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- daňové a finanční nástroje

- spolkové / zemské / obecní dotace

- *Spolkové prostředky na údržbu stavebních památek celostátního význam*
 - *Spolkové prostředky z programu na zastřešení a zajištění pro nové spolkové země a východní část Berlína*
 - *příspěvky na nerentabilní náklady v sanačních oblastech podle dřívějšího zákona o podpoře výstavby měst*
 - *příspěvek památkové péče*
 - *příspěvky zemí a okresů*
 - *příspěvek na obnovu, rozvoj nebo údržbu vesnic*

(Kiesow, 2012)

- soukromé / veřejné organizace a jednotlivci

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- daňová zvýhodnění
 - je možné dávat opravy atd. do nákladů
 - v řádech jednotek let > než je zrealizována oprava
- obdobné jak v ČR
- > lépe dosažitelné
- > podobně neefektivní
- > přímé / nepřímé daňové možnosti???

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- Velká Británie

- 120 let _ zastaralost
- 1990 _ Planning Act
 - principy zápisu památek
 - National Heritage List of England
 - uchování hodnot
 - historická
 - vztah k společenským / ekonomickým / kulturním / vojenským aspektům nebo představuje souvislost s významnými osobnostmi národních dějin
 - architektonická hodnota
 - důležitost architektonického návrhu / ornamentu / řemeslného zpracování
 - může odkazovat stavební typy / techniky důležité pro národní vývoj v oblasti kultury

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- kategorizace památek
 - Stupeň I _ stavby s mimořádným význam / mezinárodní
 - 2,5% památek
 - Stupeň II* _ stavby víc než zvláštního významu
 - 5,5% památek
 - Stupeň II _ stavby zvláštního významu, jejichž zachování představuje národní zájem
 - 92% památek
- kritéria výběru památek
 - stáří stavby / vzácnost
 - estetické hodnoty
 - výběrovost
 - národní zájem
 - technický stav

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- legislativa _ Anglie

- Protection of Wrecks Act

- 1973 _ upravuje podmínky pro nakládání a ochranu trosek

- Ancient Monuments and Archaeological Areas Act

- 1979 _ definuje památku / archeologickou oblast

- Planning (Listed Buildings and Conservation Areas) Act

- 1990 _ podmínky pro nabytí statutu kulturní památky

- institucionální aktéři

- Ministerstvo kultury, médií a sportu _ Department of Culture, Media and Sport

- Ministerstvo pro komunitu a místní vládu _ Department for Communities and Local Government

- Ministerstvo životního prostředí _ Department for Environment, Food & Rural Affairs

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- English Heritage
 - 1983 _ nezisková organizace
 - správa lokalit / památek
- nevládní organizace
- dobrovolnictví
- místní samosprávy
 - vysoké kompetence
- daňové a finanční nástroje
 - financování English Heritage / Churches Conservation Trust
 - podpora prostřednictvím neziskových organizací
 - granty
 - National Heritage Memorial Fund _ pouze organizace
 - National Heritage Lottery Fund _ financován Národní loterií

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- daňové zvýhodnění
 - stejně jako jinde, i v UK je benefitem otevření lidem
 - a stejně tak možnost darování a dědictví, nadto ještě případných příjmů z
 - zpřístupnění
 - uchování znaků památky
 - péče o památku
 - nevyvážení
- systém vzdělávání _ dlouhodobý vztah ke kulturnímu dědictví
 - školní osnovy _ prohlídky _ animace > spolupráce s English Heritage
 - > množství neziskových organizací

Památková péče ve vybraných západoevropských zemích. Daňové a finanční nástroje podpory aktérů památkové péče.

- literatura / zdroje:

KIESOW, G. (2012) Památková péče v Německu. Brno: Barrister & Principal.

VOŠAHLÍK, A. (1999) Památková péče ve Francii. In: Almanach programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón IV. Praha: Jalna.

POWERS, A. A KOL.(2001). Preserving post-war heritage: the care and conservation of mid-twentieth century architecture. Donhead, Shaftesbury.

PICKARD, R. (2001). Policy and law in heritage conservation (Vol. 1). Taylor & Francis.

LYON, S. W. (2007). Balancing values of outstanding universality with conservation and management at three United Kingdom cultural world heritage sites. Journal of Heritage Tourism, 2(1), 53-63.

English Heritage, dostupné na www.english-heritage.org.uk

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

